

СТАТИСТИКА. Пенсійне забезпечення у 2020 році

1. Мінімальний розмір пенсії за віком згідно з ст. 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003р. №1058 (далі – Закон № 1058) встановлюється при наявності страхового стажу не менше 35 років у чоловіків, 30 років у жінок (для призначених до 1.10.2011 року відповідно 25 і 20 років) на рівні прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність:

з 1 січня – 1 638,00 грн,

з 1 липня – 1 712,00 грн,

з 1 грудня – 1 769,00 грн.

Особам, які досягли віку 65 років, за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу, згідно з ч. 2 ст. 28 Закону №1058, мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється в розмірі 40% мінімальної заробітної плати, визначеної законом про Державний бюджет України на відповідний рік, але не менше прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом. Оскільки, мінімальний розмір заробітної плати з 1 січня 2020 року становить 4 723 грн., то мінімальний розмір пенсії для зазначеної категорії пенсіонерів становить **1 889,20 грн.**

2. Мінімальна пенсійна виплата. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 р. №124 у разі, коли розмір пенсії, призначеної відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» з урахуванням передбачених законодавством надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат до пенсії (крім пенсії за особливі заслуги перед Україною) в осіб, які мають страховий стаж 35 років – у чоловіків, 30 років – у жінок, не досягає 2 000 гривень, таким особам здійснюється доплата до пенсії у сумі, що не вистачає до зазначеного розміру.

3. Максимальний розмір пенсії не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. У 2020 році:

з 1 січня – 16 380,00 грн,

з 1 липня – 17 120,00 грн,

з 1 грудня – 17 690,00 грн.

Зазначене обмеження пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) максимальним розміром не поширюється на пенсіонерів, яким пенсія (щомісячне довічне грошове утримання) призначена до набрання чинності Законом України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи», тобто до 1 жовтня 2011 року.

4. Обчислення страхового стажу. При визначенні розміру пенсії застосовується величина оцінки вартості одного року страхового стажу на рівні 1%. Так, при наявності страхового стажу 35 років пенсія встановлюється у розмірі 35% заробітку, визначеного для обчислення пенсії.

Зарахування місяця роботи до страхового стажу як повного місяця здійснюється за умови сплати за відповідний місяць роботи страхових внесків у сумі не менше, ніж мінімальний страховий внесок. У 2020 році мінімальний страховий внесок становить 1039,06 грн (4 723 грн (мінімальна заробітна плата) x 22% (єдиний соціальний внесок)).

5. Обчислення заробітку. При обчисленні заробітку для визначення розміру пенсії у 2020 році застосовуватиметься усереднений показник середньої заробітної плати в країні, з якої сплачено страхові внески, за три роки, що передують зверненню за призначенням пенсії, тобто за 2017-2019 роки. У період до визначення зазначеного

показника при призначенні пенсій застосовуватиметься усереднений показник середньої заробітної плати, який враховувався у 2019 році (6 188,89 грн).

Після визначення показника середньої заробітної плати за 2017 - 2019 роки всі пенсії, призначені за зверненнями з 1 січня 2020 року, будуть автоматично перераховані з урахуванням нового показника середньої заробітної плати із проведенням доплати недоодержаного розміру пенсії з моменту її призначення.

Щодо пенсій, призначених до 1 січня 2020 року, то при їх обчисленні застосовувалися такі показники середньої зарплати: для призначених до 31.12.2017 року включно – 4 404,35 грн; у 2018 році – 5 377,90 грн; у 2019 році – 6 188,89 грн.

6. Умови виходу на пенсію за віком. Право на пенсію за віком мають громадяни, які досягли пенсійного віку та набули необхідний страховий стаж.

Для виходу на пенсію у 2020 році після досягнення віку чоловіками 60 років та жінками 59 років (з 1 квітня 2020 року – 59 років 6 місяців) потрібно мати страховий стаж не менше 27 років.

Якщо в особи на час досягнення пенсійного віку немає необхідного страхового стажу, вона зможе вийти на пенсію за віком пізніше, після досягнення 63 або 65 років.

Зокрема, при наявності на момент досягнення зазначеного пенсійного віку (чоловіками 60 років та жінками 59 років (з 1 квітня 2020 року – 59 років 6 місяців)) страхового стажу від 17 до 27 років, особи матимуть право на призначення пенсії за віком після досягнення 63-річного віку.

При наявності в особи страхового стажу від 15 до 17 років, правом на призначення пенсії за віком вона скористається лише після досягнення 65-річного віку.

7. Індexсація пенсій у 2020 році. Орієнтовно з 1 березня має бути проведено автоматичне (без звернення пенсіонера) щорічне підвищення (індексація) пенсій шляхом збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні, яка застосована для обчислення пенсії, на коефіцієнт, що відповідає 50% показника зростання споживчих цін та 50% показника зростання середньої заробітної плати, з якої сплачено страхові внески, за 2019 рік порівняно із 2018 роком.

Конкретний розмір такого збільшення визначатиметься рішенням Кабінету Міністрів України (за попередніми розрахунками, коефіцієнт становитиме орієнтовно 1,1).

8. Перерахунок пенсій працюючим пенсіонерам. Як і у попередні роки, пенсіонери, які після призначення (перерахунку) пенсій продовжували працювати та набули не менше 24 місяців страхового стажу, мають право звернутися до органу Пенсійного фонду України із заявою для проведення відповідного перерахунку пенсії. При цьому потрібно звернути увагу, що обчислення страхового стажу, який дає право на перерахунок пенсії, здійснюється не раніше дня, що настає за днем, по який обчислено страховий стаж під час призначення (попереднього перерахунку) пенсії.

Якщо ж 24 місяці страхового стажу після призначення (попереднього перерахунку пенсії) набуваються у лютому місяці ц.р. або до цього, пенсіонеру не обов'язково звертатися до органів Пенсійного фонду із заявою про перерахунок пенсії, оскільки його буде здійснено автоматичним способом з 1 квітня 2020 року на підставі даних про страховий стаж, наявних у системі персоніфікованого обліку. Перерахунок провадитиметься на найбільш вигідних для пенсіонера умовах, тобто з урахуванням стажу після призначення (перерахунку) пенсії, або з урахуванням стажу та заробітної плати після призначення (перерахунку) пенсії.

9. Підвищення пенсій у зв'язку із зростанням прожиткового мінімуму упродовж 2020 року провадитиметься двічі: з 1 липня та з 1 грудня.

Підвищенню підлягають пенсійні виплати, розмір яких згідно із законодавством обчислюється виходячи із прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. При цьому, підвищення мінімального розміру пенсії та надбавки до пенсії за понаднормовий стаж провадиться лише непрацюючим пенсіонерам. Пенсіонерам, які продовжують працювати, збільшення зазначених розмірів виплат (мінімальної пенсії та підвищення за понаднормовий стаж) здійснюватиметься після звільнення їх з роботи, виходячи з розміру прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб на момент звільнення.

Вид пенсійної виплати	Розмір пенсійної виплати (грн)		
	з 1 січня	з 1 липня	з 1 грудня
Мінімальна пенсія за віком (для непрацюючих)	1 638,00	1 712,00	1 769,00
Мінімальна пенсійна виплата особам з інвалідністю	1 638,00	1 712,00	1 769,00
Мінімальний розмір пенсії у разі втрати годувальника:			
на одного утриманця (100% ПМ*)	1 638,00	1 712,00	1 769,00
на двох утриманців (120% ПМ)	1 965,60	2 054,40	2 122,80
на трьох і більше утриманців (150% ПМ)	2 457,00	2 568,00	2 653,50
Мінімальний розмір пенсії у разі втрати годувальника з числа військовослужбовців (два прожиткові мінімуми для непрацездатних осіб)	3 276,00	3 424,00	3 538,00
Мінімальні пенсійні виплати для осіб з інвалідністю внаслідок війни та учасників бойових дій:			
1 групи (650 % ПМ)	10 647,00	11 128,00	11 498,50
2 групи (525 % ПМ)	8 599,50	8 988,00	9 287,25
3 групи (360 % ПМ)	5 896,80	6 163,20	6 368,40
учасники бойових дій (165 % ПМ)	2 702,70	2 824,80	2 918,85
Підвищення для осіб з інвалідністю внаслідок війни та учасників бойових дій:			
1 групи (50% ПМ)	819,00	856,00	884,50
2 групи (40% ПМ)	655,20	684,80	707,60
3 групи (30% ПМ)	491,40	513,60	530,70
учасники бойових дій (25% ПМ)	409,50	428,00	442,25
Підвищення учасникам війни, нагородженим орденами і медалями колишнього Союзу РСР за самовіддану працю і бездоганну військову службу в тилу в роки Великої Вітчизняної війни (20% ПМ)	327,60	342,40	353,80
Підвищення іншим учасникам війни (15% ПМ)	245,70	256,80	265,35
Підвищення жертвам нацистських переслідувань (особам з інвалідністю)			
1 групи (50% ПМ)	819,00	856,00	884,50
2 групи (40% ПМ)	655,20	684,80	707,60
3 групи (30% ПМ)	491,40	513,60	530,70
Мінімальні пенсійні виплати з інвалідності - учасникам ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС:	4668,30	4 879,20	5 041,65

1 групи (285 % ПМ)	4176,90	4 365,60	4 510,95
2 групи (255 % ПМ)	3685,50	3 852,00	3 980,25
3 групи (225 % ПМ)			
- іншим особам, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою:	2 457,00	2 568,00	2 653,50
1 групи (150 % ПМ)	2 047,50	2 140,00	2 211,25
2 групи (125 % ПМ)	1 801,80	1 883,20	1 945,90
3 групи (110 % ПМ)	1 638,00	1 712,00	1 769,00
дітям з інвалідністю (100% ПМ)			
Мінімальний розмір пенсії шахтарів відповідно до Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці» (розмірі 80% зарплати особи, визначеної відповідно до статті 40 Закону № 1058, з якої обчислюється пенсія, але не менш як три розміри прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб)	4 914,00	5 136,00	5 307,00
Доплата на одного утриманця до пенсії у зв'язку з втратою годувальника внаслідок травми чи профзахворювання відповідно до Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці» (100% ПМ).	1638,00	1712,00	1769,00
Надбавка до пенсій особам, які мають статус «Почесний донор України» та «Почесний донор СРСР» (10% ПМ на одну особу)	202,70	211,80	218,90
Підвищення (для непрацюючих) до пенсії у розмірі 1% за кожен повний понаднормовий рік страхового стажу (жінкам понад 30 років, чоловікам – понад 35 років, а для пенсій, призначених до 1 жовтня 2011 року відповідно 20 і 25 років)	від обчисленого розміру пенсії, але не більше як від мінімальної пенсії (1638,00)	від обчисленого розміру пенсії, але не більше як від мінімальної пенсії (1712,00)	від обчисленого розміру пенсії, але не більше як від мінімальної пенсії (1769,00)
Підвищення пенсій за особливі заслуги перед Україною у розмірах, визначених наказом Мінсоцполітики від 27.12.2017 № 2054	у відсотках від ПМ 1 638,00	у відсотках від ПМ 1 712,00	у відсотках від ПМ 1 769,00

* ПМ – прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність.

10. Не підвищуються, а залишаються у раніше призначеному розмірі підвищення (надбавки) до пенсій, зокрема:

- дітям війни (66,13 грн);
- особам, які проживають у гірських населених пунктах (розмір пенсії збільшується на 20%);
- на утриманців (150,00 грн – до пенсій, призначених відповідно Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»);
- громадянам, які необґрунтовано зазнали політичних репресій і згодом були реабілітовані - в розмірі 54,40 грн, а членам їх сімей, яких було примусово переселено, - 43,52 грн.

**Управління соціального страхування
і пенсійного забезпечення апарату ФПУ**